

Školitelský posudek na bakalářskou práci Alžběty Truhlářové Rozpoznávají sýkory kukačku obecnou (*Cuculus canorus*) od krahujce obecného (*Accipiter nisus*)?

Vypracoval: RNDr. Petr Veselý, Ph.D.

Vizuální podobnost mezi kukačkou a krahujcem dráždí představivost vědců již dlouho a v současné době panuje obecně platný názor, že chrání dospělé kukačky před útoky svých hostitelů. Zároveň může ale podobnost s krahujcem představovat pro kukačku nebezpečí, pokud natrefí na tak mobbingově zdatný druh jako je vlaštovka. Vlaštovky kukačky napadají velmi ochotně i přesto, že je kukačka neohrožuje jako hnízdní parazit. Pravděpodobně se tedy jedná o záměnu s krahujcem, kterého vlaštovky také rády zbíjí.

Bětka ve své práci otestovala sýkory koňadry a modřinky, jako další druhy, které dospělce kukaček rády napadají, ale zároveň nejsou jejich běžnými hostiteli s cílem zjistit, zda se v tomto případě také jedná o záměnu s krahujcem, nebo o adaptivní reakci na hnízdního parazita. Výsledky, jak to tak v přírodě bývá, nejsou úplně nejpřesvědčivější. Je zjevné, že sýkory reagují na krahujce a kukačku odlišně, ale rozdíl není příliš výrazný. Zároveň reakce na krahujce byla dost podobná reakci na neškodného holuba a celkově poměrně slabá. Sýkory se s aktivnímu mobbingu příliš neuchylovaly, spíše poskakovaly kolem a varovaly. To je v rozporu s prací, která pozorovala aktivní nálety na atrapu kukačky. Na vině může být stádium hnízdění, kdy Bětka dělala své pokusy v době, kdy sýkory snášely vejce a jejich motivace bránit hnízdo byla ještě celkově dost nízká.

Co Bětčiny práce týče, musím pochválit její zájem o problematiku, terénní práci zvládla bez problémů, sama měla k metodice mnohé nápady. S vyhodnocováním dat jsem jí sice musel pomoci, ale to je u bakalářských studentů standardem. Metody dobře pochopila a dokáže je bez problémů interpretovat. Obzvláště musím pochválit její práci s literaturou. Problematika hnízdního parazitismu je v současnosti bohatě studovaná, existují stovky relevantních prací; ale myslím, že Bětka se touto hromadou dobře prokousala a dokázala i téma srozumitelně přeformulovat do úvodu své práce. Bohatost tématu si možná až příliš konvenovala s Bětčiny přirozenými sklony ke grafomanství, a tak vznikl úvod v pravdě bohatý, nicméně myslím, že velmi užitečný pro každého, kdo chce do problematiky hnízdního parazitismu podrobněji proniknout. Při psaní samotné práce jsem musel občas Bětku krotit v jejích rozletech, ale jinak jsem s touto částí spokojen.

Pokud mám Bětce něco vytknout, je to určitý pragmatismus, s kterým k práci přistupovala. Několikrát jsme s Bětkou měli rozhovor na téma, jak všelijak se může projevovat studentova lenost a rád musím konstatovat, že Bětčina lenost se projevuje tak, že velmi efektivně a rychle zvládne veškerou zadanou práci, aby pak měla volno :-)

Závěrem tedy musím zhodnotit, že jsem s Bětkou i její prací spokojen, a plně věřím, že bude úspěšně obhájena. Výsledky práce nejsou úplně jednoznačné, nicméně určitě otevírají nové otázky a témata budoucího výzkumu.

V Českých Budějovicích 30.6.2020

RNDr. Petr Veselý, Ph.D.